

Milli Məclisin iclasında

Qafqazın ən böyük büdcəsi uğurla icra olunub

Parlamentin yaz sessiyası başa çatdı

Mayın 31-də Milli Məclisin yaz sessiyasında sonuncu plenar iclas keçirilib. Parlamentin Sədri Sahibə Qafarova gündəliyə 7 məsələnin daxil edildiyini bildirib.

Sahibə Qafarova birinci məsələnin Milli Məclisin qərar layihəsi olduğunu deyərək, diqqətə çatdırdı ki, Azərbaycan Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 15-ci bəndinə uyğun olaraq Milli Məclis Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqdimatına əsasən, Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin üzvlərini vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edir. Ölkə Prezidenti Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin üzvlərini vəzifəyə təyin olunması üçün namizədlər təqdim edib və parlament bu barədə qərar qəbul etməlidir.

Məsələ barədə parlamentin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkişili məlumat verdi. Komitə sədri təqdim olunan namizədlər Rəşad Temraz oğlu Orucovun və Əliyər Qəhrəman oğlu Məmmədşarova fəaliyyəti, iş təcrübəsi haqqında məlumat verdi və məsələyə dair komitədə müsbət rəy verildiyini dedi.

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı İdarə Heyəti üzvlərini vəzifəyə təyin edilməsi haqqında Milli Məclisin qərar layihəsi səsə qoyularaq təsdiq olundu.

Sonra iclasda "Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il dövlət büdcəsinin icrası haqqında" qanun layihəsinə (birinci oxunuş) baxıldı.

Məsələni təqdim edən İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkişili bildirdi ki, Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il dövlət büdcəsinin icrası haqqında qanun layihəsi və "Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il dövlət büdcəsinin icrasına dair illik hesabat" "Büdcə sistemi haqqında" qanunla müəyyən edilmiş müddətdə və formada Milli Məclisə təqdim edilib. Həm layihə, həm hesabat tələb olunan məlumatları əhatə edərək qanunla müəyyən edilmiş qaydada tərtib olunub.

Qeyd edilib ki, 2021-ci il dövlət büdcəsi Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin müəyyən etdiyi strateji inkişaf prioritetləri, sosial-iqtisadi siyasət və təhlükəsizlik çağırışları ilə uzlaşdırılaraq qlobal iqtisadiyyatda gedən proseslərin, COVID-19 pandemiyasının və Vətən müharibəsindən sonra quruculuq işlərinin icmal və dövlət büdcələrinin əsas parametrlərinə təsirləri nəzərə alınmaqla icra olunub.

Komitə sədri dedi ki, 2021-ci il büdcədə ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafı baxımından uğurlu bir il olub. Belə ki, ölkə ərazisində koronavirus pandemiyasına qarşı vaksinasıyanın həyata keçirilməsi və pandemiya ilə bağlı məhdudiyətlərin tədricən yumşaldılması və aradan qaldırılması, eləcə də neftin dünya bazarlarında qiymətinin artması fonunda yaranan əlverişli xarici və daxili makroiqtisadi mühit iqtisadiyyatın gəzənildən daha tez bərpa olunaraq 2019-cu ildəki ümumi daxili məhsulun səviyyəsini keçməsinə şərtləndirib. Ötən il iqtisadiyyatın bütün sahələrində bərpa prosesləri sürətlə gedib, neft sektoru üzrə əlavə dəyər 1,8, qeyri-neft sektorunda isə 7,2 faiz artıb.

ÜDM-in həcmi 75,8 milyard manat proqnozlaşdırılsa da, faktiki həcmi 92,9 milyard manat təşkil edib. Xarici dövlət borcu ilin əvvəli ilə müqayisədə 685,8 milyon dollar azalaraq ilin sonunda 8,135 milyon dollar olmaqla ÜDM-in 14,9 faizini təşkil edib. Hesabat ilində sürətlə bərpa və artım dinamika formalaşsa da, dünya iqtisadiyyatında cəryan edən inflyasiya problemi Azərbaycanı da təsirini göstərib. Lakin ölkədə antiinflyasiya tədbirlərinin gücləndirilməsi istiqamətində görülən işlər daha yüksək inflyasiya göstəricilərindən yayınmağa imkan verib. Ümumilikdə 2021-ci

il ərzində həm daxili, həm beynəlxalq vəziyyəti ölkəmiz üçün əlverişli olub.

Tahir Mirkişili 2021-ci ilin dövlət büdcəsinin icrasının əsas parametrlərindən danışaraq bildirdi ki, hesabat ilində dövlət büdcəsinin gəlirləri 25427 milyon manat proqnoza qarşı 26396,3 milyon manat təşkil edib. Gəlirlər proqnozla müqayisədə 969,3 milyon manat və ya 3,8 faiz çox icra olunub. Dövlət büdcəsi gəlirlərinin tərkibində qeyri-neft sektoru üzrə daxilolmalar 10,4 faiz çox olub. Qeyri-neft sektoru üzrə dövlət büdcəsinə daxilolmalar 49,3 faiz vergi orqanları, 33,8 faiz gömrük orqanları, 16,9 faiz isə digər mənbələr vasitəsilə formalaşmış. Bu müddətdə dövlət büdcəsinin neft sektoru üzrə daxilolmaları 13536,2 milyon manat təşkil edib. Dövlət Vergi Xidmətinin xəttinə bütövlükdə daxilolmalar 8529,200 min manat, Dövlət Gömrük Komitəsinin xətti ilə isə 4343,0 milyon manat təşkil edib. Özəlləndirilmədən daxilolmalar 112,7 milyon manat olmaqla, əvvəlki ilə nisbətən 83,4 faiz artıb. Dövlət maliyyəyə nəzarəti və hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən aparılmış yoxlamalar nəticəsində 60,8 milyon manat dövlət büdcəsinə bərpa olunub.

Qeyd edilib ki, 2021-ci il dövlət büdcəsinin xərcləri 27 422,4 milyon manat, yəni 96,1 faiz icra olunub. Xərclərin 60,5 faizini cari xərclər, 31,5 faizini əsaslı xərclər, 8 faizini isə dövlət borcuna və öhdəliklərinə xidmətlə bağlı xərclər təşkil edib. Sosial-ümumi xərclər ümumi xərclərin 37,5 faizini və ya 10296,7 milyon manat təşkil edib. Ölkədə koronavirus pandemiyası ilə mübarizə tədbirləri üçün dövlət büdcəsində 261 milyon manat vəsait nəzərdə tutulsa da, zərurətdən ibarət olaraq faktiki olaraq ümumi 806,8 milyon manat vəsait xərclənib. Dövlət büdcəsindən təhsil üçün ayrılmış xərclərin 96,7 faizinin, miyadlı və təhlükəsizlik üçün ayrılmış xərclərin 99,2 faizinin, meliorasiya tədbirləri üçün ayrılmış xərclərin 98,7 faizinin, ərzaq təhlükəsizliyi üçün ayrılmış xərclərin 97,3 faizinin, elm üçün ayrılmış xərclərin isə 84,6 faizinin icrası təmin edilmişdir. İşgaldan azad olunmuş ərazilərdə yenidənqurma və bərpa işləri üçün büdcədə nəzərdə tutulmuş 2200,0 milyon manat vəsaitin 2178,4 milyon manatının və ya 99 faizinin icrası təmin olunub.

Azərbaycan Respublikası Hesablaşma Palatasının sədri Vüqar Gülləmmədov 2021-ci ilin dövlət büdcəsinin icrası ilə bağlı qanun layihəsinə və illik hesabatı dair He-

sablaşma Palatasının rəyini təqdim etdi. Palatanın rəyi 2021-ci ilin dövlət büdcəsinin icrasına dair qanun layihəsi və illik hesabatın hüquqi aktların meyarlarına uyğunluğunu, büdcə parametrlərinin əsaslığı və tamlığı ilə bağlı qiymətləndirmələri özündə əks etdirir. Qanun layihəsi və illik hesabat hüquqi aktlarla müəyyən edilmiş müddətdə təqdim olunub, tələb olunan məlumat və göstəriciləri özündə ehtiva edir. Hesabat daxil edilən məlumatların keyfiyyətini və həcmiyyətini yüksəltməsi istiqamətində də müəyyən addımlar atılıb.

Bildirildi ki, büdcə qaydasının təkmilləşdirilməsi sahəsində görülən işlər barədə məlumatların təqdim edilməsi, son illər ərzində ilk dəfə olaraq illik hesabatda Hesablaşma Palatasının rəylərində verilməsi təklifləri barədə alt-bölmənin verilməsi təqdirəlayiqdir. Sənədlərdə dövlət büdcəsinin parametrlərinin sosial-iqtisadi proqnozlara əsaslandırılması, bu proqnozlarda qlobal iqtisadi çağırışların təsiri ilə dəyişən və dövlət büdcəsinin bu təsirlərə məruz qala biləcəyi qeyd edilmişdir.

Diqqətə çatdırıldı ki, təqdim edilmiş məlumatların təhlili gəlirlər və xərclər üzrə müəyyən edilmiş hədəflərə əsasən nail olunduğunu göstərir. Bununla yanaşı, rəy icra edilmiş dövlət büdcəsinin dövlət borcu, büdcə kəsirinin göstəricilərinin əsaslılığı və tamlığını, bu göstəricilərin əsas makroparametrlərə uyğunluğunu özündə ehtiva edir. Sənədə ödənilən debitor borclarının, dövlət satınalmalarının bəzi parametrlərinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi, müvafiq dövrdə başa çatdırılmış nəzarət tədbirlərinin nəticələri daxil edilib. Bununla yanaşı, dövlət proqramları və tədbirləri, işgaldan azad olunmuş ərazilərdə yenidənqurma və bərpa işlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı ayrılmış dövlət vəsaitlərinin istifadəsinə dair məsələlər diqqətdə saxlanılıb.

Bu məsələ ətrafında gedən müzakirələrdə komitə sədrləri Əhliman Əmiraslanov, Tahir Rzayev, deputatlar Hikmət Məmmədov, Elnur Allahverdiyev, Elşən Musayev, Azər Badamov, Fazil Mustafa, Elşad Mirbəşir oğlu, Elman Nəsirov, Razi Nurullayev fikirlərini bildirdilər.

Müzakirələrin sonunda "Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il dövlət büdcəsinin icrası haqqında" qanun layihəsi birinci oxunuşda qəbul edildi.

Milli Məclis Sədrinin birinci müavini, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xəttər Məcəlləsində, Cinayət Məcəlləsində və "Vətəndaşların müraciətləri haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi barədə layihəni (birinci oxunuş) təqdim etdi. Bildirdi ki, sənəd "Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının qanunvericilik təşəbbüsü hüququndan istifadə etməsi qaydası haqqında" qanunun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar olaraq mövcud qanunvericilik aktlarının bu qanuna uyğunlaşdırılması məqsədilə hazırlanıb.

Adıçəkilən qanunun 10-cu maddəsinə əsasən, həmin qanunun tələblərinin pozulmasına görə şəxslər İnzibati Xəttər Məcəlləsində və Cinayət Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş hallarda məsuliyyət daşıyırlar. Cinayət Məcəlləsinə və İnzibati Xəttər Məcəlləsinə təklif edilən həzrki dəyişikliklər bu məsuliyyətin qanunvericilik əsaslarının və növlərinin müəyyən edilməsi məqsədilə hazırlanıb.

"Vətəndaşların müraciətləri haqqında" qanuna da uyğunlaşdırma xarakterli müvafiq düzəliş təklif olunur.

Komitə sədrləri Siyavuş Novruzov, Ziyafət Əsgərov sənədə bağlı fikirlərini bildirdilər. Komitə sədri Əli Hüseynli qaldırılan məsələlərə aydınlıq gətirdikdən sonra qanun layihəsi birinci oxunuşda qəbul edildi.

Bundan sonra Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova diqqətə çatdırdı ki, gündəliyin növbəti 4 məsələsi ölkə Prezidenti tərəfindən bir məktubla parlamentə daxil olub və mahiyyətə bir-birinə yaxın qanun layihələridir. Qeyd etdi ki, dəyişikliklər "Milli arxiv fondu haqqında" qanuna dəyişiklik edilməsi barədə qanunla bağlıdır. Digər qanunlarda edilən dəyişikliklər də həmin qanundan irəli gəlir.

Mədəniyyət komitəsinin sədri Qənirə Paşayeva "Milli arxiv fondu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə layihəni (birinci oxunuş) təqdim edərək dedi ki, arxiv işi sahəsində fəaliyyətin yeni dövrün tələblərinə uyğun qurulması və bu istiqamətdə dövlət nəzarətini gücləndirmək məqsədilə Azərbaycan Prezidentinin 2020-ci il 12 fevral tarixli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında arxiv işinin inkişafına dair 2020-2025-ci illər üçün Dövlət proqramı" qəbul edilmişdir. Həmin proqramla arxiv işi sahəsində qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi məqsədilə müvafiq normativ hüquqi aktların layihələrinin hazırlanması nəzərdə tutulub.

Dövlət başçısı tərəfindən Milli Məclisə təqdim edilən "Milli arxiv fondu haqqında" qanuna dəyişiklik edilməsi barədə sənəddə Milli arxiv fondunun qeydiyyata alınması məqsədilə təsdiq edilmiş hüquqi aktların layihələrinin hazırlanması nəzərdə tutulub.

tekniki təminatı, habelə arxiv əməkdaşlarının sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi ehtiva edilib. Dəyişikliklərdə Milli arxiv fondu sənədlərinin kompleksləşdirilməsi, mühafizəsi, arxiv sənədlərinin elmi-tarixi və sosial məqsədlər üçün daha əlverişli istifadəsi, informasiya və kommunikasiya texnologiyalarını tətbiq etməklə arxiv işinin modernləşdirilməsi, arxiv sənədlərinin rəqsəlləşdirilməsi və vahid elektron sistemini yaradılması təklif olunur.

Komitə sədri qanun layihəsində ümumilikdə 13 maddə üzrə 42 dəyişikliyin nəzərdə tutulduğunu bildirdi və maddələr üzrə aparılan dəyişiklikləri diqqətə çatdırdı.

Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Nizami Səfərov bildirdi ki, "Milli arxiv fondu haqqında" qanunda ediləcək dəyişikliklərlə bağlı bir sıra qanunvericilik aktlarına da düzəlişlərin edilməsi nəzərdə tutulub. Sonra o, Mülki Məcəllədə dəyişiklik edilməsi barədə (birinci oxunuş), İnzibati Xəttər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi barədə (birinci oxunuş) qanun layihələrini təqdim etdi. Qeyd olundu ki, Mülki Məcəlləyə edilən əlavəyə əsasən, ləğv etmə komissiyası özünün və ləğv edilən hüquqi şəxsin fəaliyyəti nəticəsində yaranmış və "Milli arxiv fondu haqqında" qanuna uyğun olaraq arxiv sənədində aid edilmiş sənədlərin hüquqi şəxsin olduğu yer üzrə müvafiq dövlət arxiv xidməti təşkilatına təhvil verilməsini təmin edir.

İnzibati Xəttər Məcəlləsinin 391-ci maddəsinin adı və dispozisiyası yeni redaksiyada verilir. "Milli arxiv fondu sahəsində qanunvericiliyin pozulması" kimi təsbit olunmuş maddəyə əsasən, arxivlərin, arxiv fondlarının və sənəd kolleksiyalarının Milli arxiv fondunun tərkibinə daxil edilməsi və bu tərkibdən çıxarılması və ya məhv edilməsi qaydalarının, Milli arxiv fondunun mühafizəsi qaydalarının, habelə arxiv fondu sənədlərinin daimi mühafizə məqsədilə dövlət arxivlərinə təhvil verilməsinin "Milli arxiv fondu haqqında" qanunla müəyyən edilmiş müddətlərinin, arxiv fondu sənədlərinin tərkibi və həcmi barədə məlumatların təqdim olunması formasının və müddətinin, Milli arxiv fondu sənədlərindən istifadə qaydasının pozulmasına görə xəbərdarlıq edilən və ya fiziki, vəzifəli və hüquqi şəxslər üçün müvafiq cərimələr nəzərdə tutulur.

"Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında" qanunla bağlı isə nəzərdə tutuldu ki, qanunun 16-cı maddəsinə ləğv etmə komissiyasının hüquqi şəxsin dövlət reyestrindən çıxarılması üçün Azərbaycan Respublikasının müvafiq icra hakimiyyəti orqanına təqdim etdiyi sənədlər sırasına fəaliyyəti nəticəsində yaranmış arxiv fondu sənədlərinin hüquqi şəxsin olduğu yer üzrə müvafiq dövlət arxiv xidməti təşkilatına təhvil verilməsi dair həmin dövlət arxiv xidməti təşkilatı tərəfindən verilmiş arayış əlavə olunur.

Komitə sədri Tahir Rzayev, deputatlar İsa Həbibbəyli, Sahib Aliyev, Əziz Ələkbərov dəyişikliklər barədə bəzi qeyd və təkliflərini diqqətə çatdırdılar. Milli Arxiv İdarəsinin rəisi Əsgər Rəsulov sənədlərin münasibət bildirdi. Müzakirələrin yekununda təqdim olunan qanun layihələri ayrı-ayrılıqda səsə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul olundu.

İclasla yekun vuran Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova yaz sessiyasının yekunları barədə qısa məlumat verdi.

Spiker bildirdi ki, Milli Məclisin yaz sessiyasında 13 iclas keçirilib, 70 qanun və qərar, o cümlədən bir Konstitusiyaya qanunu qəbul edilib. Milli Məclis Konstitusiyası ilə nəzərdə tutulan qanunvericilik səlahiyyətlərini tam həcmdə yerinə yetirib. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən quruculuq işlərinin və islahatların qanunvericilik bazası daha da möhkəmləndirilib və təkmilləşdirilib.

Milli Məclis yaz sessiyasının iclaslarında Nazirlər Kabinetinin, Hesablaşma Palatasının, İnsan Alverinə qarşı mübarizə üzrə Milli Koordinatorun, İnsan hüquqları üzrə müvafiq və bələdiyyələrin fəaliyyətinə inzibati nəzarəti həyata keçirən müvafiq qurumun hesabatını, moruz və məlumatlarını dinləyib. Sahibə Qafarova qeyd edib ki, parlamentin beynəlxalq əlaqələrinin inkişafı sahəsində də önəmli tədbirlər görülüb.

Milli Məclisin deputatları 28 ölkəyə 50-dən çox səfər həyata keçiriblər. Bu səfərlərdə 95 deputat iştirak edib. Deputatlar üzv olduğumuz beynəlxalq təşkilatların həm öyanı, həm də videokonfrans formatında keçirilən toplantılarında iştirak və çıxış ediblər. Deputatlar Belarusda keçirilən referendumu müşahidə ediblər.

Milli Məclis Sədrinin 6 ölkəyə rəsmi və bir ölkəyə işğar səfəri olub. Bu səfərlərdə 30-a yaxın deputat iştirak edib. Spiker onu da diqqətə çatdırdı ki, Milli Məclisdə o, 15 ölkənin prezident və baş naziri, parlament sədrləri və sədr müavinləri, deputatları, bir neçə ölkənin müxtəlif icra orqanlarının rəhbərləri, 4 beynəlxalq təşkilatın nümayəndə heyətləri ilə görüşlər keçirib. Aparılan danışıqlarda ikitərəfli və çoxtərəfli parlamentlərarası əlaqələr və digər məsələlər müzakirə edilmişdir.

Spiker xatırladı ki, bu səfərlər və görüşlər barəsində o, hər dəfə Milli Məclisin iclaslarında deputatlarla vaxtaşırı məlumat verib.

Milli Məclisin Sədri onu da qeyd etdi ki, 2 ölkənin qanunvericilik orqanları ilə Milli Məclis arasında əməkdaşlıq sazişləri imzalanıb. Bu yaxınlarda Milli Məclis böyük bir beynəlxalq tədbirə - İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı Parlament Assambleyasının Üçüncü Ümumi Konfransına evsahibliyi edib. Bu tədbirdə 100-dən çox şəxs iştirak edib.

Spiker Milli Məclisin yaz sessiyasının uğurlu başa çatdığını dedi və deputatlarla səmərəli iş üçün təşəkkür etdi.

Milli Məclisin Sədri yaz sessiyasının bağlı elan etdi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirildi.